



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

IX. De verbis Psal. Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

quit *s*, dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini: filii merces fru- Pfal. 126. a
ctus ventris.

Invenitur tamen alter gradus sublimior, & affectus dignior isto, cum penitus castificato corde nihil aliud à DEO quærit, quam ipsum DEUM. Crebro siquidem didicit experimento, quoniam bonus Dominus sperantibus in se, animæ quærenti ipsum, ita ut jam ex affectu cordis atq; sententia clamet illud de psalmo *s*: *Quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.* Neque enim suum aliquid, non felicitatem, non gloriam, non aliud quicquam tanquam privato sui ipsius amore desiderat anima quæ eusmodi est: sed tota pergit in Deum, unicumque ei ac perfectum desiderium est, ut introducat eam rex in cubiculum suum, ut ipsi adhæreat, ipso fruatur. Unde & jugiter revelata facie, quoad potest, cœlestis sponsi gloriam speculari, in eandem imaginem transformatur de claritate in claritatem, tanquam à Domini spiritu. Ex hoc planè audire meretur *s*: *Tota pulchra es amica mea. Audet & ipsa loqui: Dilectus meus mihi, & ego illi.* Atque in huiusmodi felicissima & jucundissima confabulatione delectatur gloriosa cum sponso.

s. Status hominis sub Deo tanquam sponso.

** Pf. 72. d*

** Cant. 4. d*

S E R M O IX.

De verbis Psalmi: *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus *a*.*

Pfal. 84. b

Invisibilia Dei (Apostolo teste *b*) à creatura mundi per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Et est velut communis quidam liber & catena alligatus, (ut assolet) sensibilis mundus iste, ut in eo sapientiam Dei legat quicumque voluerit. Erit tamen cum cœlum plicabitur sicut liber, in quo utique deinceps legere habeat necesse, quoniam erunt omnes docibiles Dei *c*: & quemadmodum creatura cœli, sic & creatura mundi jam non per speculum & in ænigmate, sed facie ad faciem Deum videbit, & sapientiam eius ad liquidum contemplantur in seipsa. Interim verò opus habet humana anima velut quodam vehiculo creaturæ, ut ad cognitionem Creatoris assurgat: cum econtra longè beatius perfecti usque angelica natura in creatore notitiam habeat creaturæ, ad quam nimirum excellentiam liceat ad modicum rapta fuisse videtur anima illa beata *d*, quæ collectum sub uno solis radio mundum universum conspexit, de quo miraculo beatus Papa Gregorius in libro dialogorum scribens: *Videnti, inquit, creatorem angusta est omnis creatura.* Felices proinde qui satiantur ex adipe frumenti, nec opus habent sugere mel de petra, oleumque de saxo durissimo, qui videlicet invisibilia Dei non in invisibilibus rimando perquirunt, sed in ipsis ad liquidum intellecta conspiciunt. Verum, ut jam diximus, angelicæ felicitatis illud est, non fragilitatis humanæ.

**b Rom. 1. c Mundus liber, in quo Dei sapientia legitur. c Ioan. 6. c*

Ad cognitionem creatoris ascendit anima vehiculo creatura. † S. Benedicti. S. Gregor. lib. 2. Dial. cap. 35.

*Homo inter
creaturas sub
sole Deo pro-
pinquior.*

d Psal. 83. b

e Psal. 84.

*f Ezech. 14. c
Tria hominū
genera, quibus
Deus loqui-
tur pacem.
Continentes:
Pralati, &
Coniungati.
g Dan. 10. b
h Psal. 84.*

*Tres ordines
in ipsis reli-
giosis; Officia-
les, Claustra-
les, Pralati.*

*Pralati u-
traq; vita, &
Maria &*

Quæramus igitur per ea saltem quæ facta sunt, intellectum invisibili-
lium Dei: quæ si in cæteris creaturis intellecta conspicit anima, necesse est
ut longè amplius concipiat, & intelligat multò subtilius in creatura quæ
facta est ad imaginem creatoris, hoc est in seipsa. Nullus Deo vicinior gra-
dus inter omnes quæ sub sole habitant creaturas, quam anima humana: ut
meritò Propheta dicat ad ipsum ^d: *Beatus vir cuius est auxilium abs te,
ascensiones in corde suo disposuit.* Et post pauca: *Ibunt, inquit, de virtute in
virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.* Propterea incessanter hortamur
vos, fratres, ut ambuletis via cordis, & sit anima vestra in manibus vestris
semper, ut audiatis quid loquatur in vobis Deus, *quoniam loquetur pacem.*
Quibus loquetur pacem? Utique *in plebem suam, & in sanctos suos* ^e. Quæ
est plebs, aut qui sunt sancti? Ipsi nimirum qui convertuntur ad cor. Unde
& sequitur: *& in eos qui convertuntur ad cor.*

Nos tamen in his verbis tria solemus intelligere hominum genera,
quibus solis Deus loquitur pacem, sicut & Propheta alius tres tantum præ-
vidit sanandos, Noe, Daniele, & Job ^f: contrario quidem ordine, sed
eisdem ordinibus exprimens, continentium scilicet, prælatorum, & conjuga-
torum: si tamen *continentes* à carnalibus illecebris ad ea quæ cordis sunt,
id est ad spiritualia desideria convertantur; unde & Daniel *vir desiderio-
rum* ab Angelo nominatur ^g: & *pralati* prodesse magis studeant, quam
præesse, quoniam ipsos maxime decet sanctitudo, unde & in psalmo *sancti*
specialiter appellantur ^h: & *coniugati* mandata non transgrediantur, ut me-
rito plebs Domini, & oves pascuæ eius debeant nominari.

Imò vero & in nobis ipsis (quoniam inde est nobis amplior sollicitu-
do) tres istos ordines assignare solemus; plebem quidem intelligentes *of-
ficiales fratres*, qui exterioribus & quasi popularibus negociis occupantur.
At vero qui convertuntur ad cor, ipsi sunt *claustrales*, quos nulla impedit
occupatio, sed liberè vacant, ut videant quoniam suaviter est Dominus. Su-
per utrumque parietem Deus loquitur pacem, quoniam idem est ad quod
tendunt, licet non eadem via. Est psalterium jucundum cum cithara, nec
minus jucundus est sonus citharæ quam psalterii, licet hæc ab inferioribus
reddat sonum, illud à superioribus. Veruntamen optimam partem elegit
Maria, licet non minoris fortasse meriti sit apud Deum humilis conversa-
tio Marthæ: sed de electione Maria laudatur, quoniam illa quidem omni-
nò (quod ad nos spectat) eligenda: hæc vero si injungitur, patienter est
toleranda.

Jam quod interponitur, *super sanctos suos*: ad prælatos pertinet, qui-
bus nimirum utraque vita necessaria est. Et ipsorum est utrisque provide-
re, & copulare sibi parietes è diverso venientes: quoniam angularis lapi-
dis (qui est CHRISTUS JESUS) vicarii constituti sunt. Nec dubium,
quin

quin longe periculosior ceteris eorum sit administratio. Tamen si bene administraverint, gradum bonum sibi acquirunt, & maiorem abundantiam, & supereffluentem mensuram accipient pacis, ut de eis merito dicatur: *Quoniam super sanctos pacem loquitur Deus.* An vero dubitet quis quos dixerit sanctos? Audiam Esaiam. *Vos, inquit, sancti Domini vocabimini ministri Dei nostri.* Proposueram exemplum aliquod dare, quemadmodum ex tua ipsius consideratione ad spiritualem intelligentiam assurgere humanus debet animus, sed necesse est in diem alterum & sermonem alterum differre.

Martha necessaria,

i Isaiæ. 60. c

S E R M O X.

De vita animæ & quinque sensibus eiusdem, seu, Quomodo anima ex sui ipsius consideratione ad spiritualem intelligentiam ascendere debeat.

Magna est, dico vobis, charissimi, & nimium inexcusabilis negligentia nostra, qui cogitationibus ociosis vacantes tempus amittimus, quibus nimirum nec penetranda nubes, nec maria transfretanda, ut salubres inveniamus cogitationes, sed prope est (ut ait Moyses ^a) verbum in ore nostro & in corde nostro: & infinitas in nobismetipsis utilium cogitationum occasiones & seminaria possumus invenire. Denique si tam inrudita & negligens fuerit anima, ut nec interiora sua sufficiat perscrutari, attendat ea, quæ foris agit palam & manifeste, & in ipsis quoque si diligenter quæsierit, inveniet sapientiam. Ecce enim scriptum est ^b: *Da occasionem sapienti, & sapientior erit.* Considera, ô anima, quid impendas corpori tuo, & invenies sine dubio, quod vitam ei sensumque ministras, & vitam quidem in toto corpore invenies uniformem, verbi gratia. Neque enim aliter vivit oculus quam articus. Sensum vero non ita. Quære ergo, ut tibi quoque anima tua (quæ est sine dubio Deus tuus) similia largiatur. Neque enim vivere dicenda est anima, quæ veritatis non habet cognitionem, sed adhuc mortua est in semetipsa, quemadmodum & ea sine sensu, quæ necdum habet dilectionem. Est ergo animæ *vita* veritas, *sensus* charitas. Nec mireris, quod interdum animæ impiorum notitiam habent veritatis, quæ tamen expertes sunt charitatis, quando & in corporibus nonnullis vitam reperis sine sensu, ut sunt arbores ceteraque similia, animata quidem, sed animatione, non anima: quemadmodum & animæ iniquorum veritatis habent notitiam naturali ratione, quæ tamen interdum adjuvatur à gratia, cum nullatenus sane animetur ab ea. In his autem quibus & cognitionem veritatis, & dilectionem anima spiritualis infundit, non exteriori quolibet modo, sed tanquam anima ipsorum cui adhærentes unus spiritus fiunt cum ea, in his, inquam, indivisa est cognitio veritatis, secundum quod dictum est de vita corporis. Eadem enim cognitione & minima & maxima comprehendit.

a Deut. 30. c & Rom. 10. b

Sanctas cogitationes non procul petere necesse est, b Prov. 9. b

Anima vita veritas, sensus charitas.

Non omne vivens sensu præditum.

Sermones S. Bernardi.

FFF

Porro